

Tromboflebitis

De heer Jilali, 73 jaar, vraagt de huisarts voor een huisbezoek omdat hij een pijnlijke rode streng in zijn linker onderbeen voelt. De huisarts stelt de diagnose tromboflebitis. Hij legt een comprimerend verband aan, schrijft een heparinoïd-crème (Hirudoïd®) voor en geeft het advies te rusten met het been omhoog. Van de volgende aspecten van de ingestelde behandeling is verbetering van de klachten te verwachten:

- 1 Het comprimerende verband.
- 2 De heparinoïd-crème.
- 3 Het rusten met het been omhoog.

Aids

De heer Menkhorst, 36 jaar, is sinds vier jaar seropositief voor HIV. Hij heeft sinds enige maanden klachten van een jeukende uitslag rond de anus, die de huisarts herkent als herpesinfectie. Bij onderzoek ziet de huisarts een paarsrode vlek van ongeveer 1 cm op de rechter bil, die patiënt zelf nog niet eerder heeft ontdekt.

De huisarts weet niet of deze klachten te relateren zijn aan Aids, en wil hierover overleggen met de specialist.

- 4 Een recidiverende herpesinfectie hoort tot de indicator-aandoeningen van Aids.
- 5 In dit geval is het paarsrode vlekje verdacht voor een melanoom.

Rugpijn

Op verschillende plaatsen is onderzoek gedaan naar het effect van diverse therapieën bij chronische lage-rugpijn die niet het gevolg is van HNP, tumoren of ontstekingen. Op grond hiervan kan men concluderen dat (slechts) enkele therapieën op korte termijn meer effect sorteren in de zin van pijnvermindering dan een placebo. Tot deze therapieën behoort/behooren:

- 6 Acupunctuur.
- 7 Fysiotherapie.

Mallet-finger

Tussen de huisarts en huisarts-in-opleiding staat een discussie over het nut van een röntgenfoto bij een *mallet finger*. De huisarts meent dat men het onderscheid tussen een tendinogene *mallet finger* en een *mallet finger* met avulsiefractuur evengoed op basis van het fysisch-diagnostisch onderzoek gemaakt kan worden als met een röntgenfoto.

- 8 Deze veronderstelling is correct.

De huisarts-in-opleiding beweert terecht dat het maken van onderscheid geen consequenties heeft voor het beleid. Als reden voert hij aan dat het aanleggen van een spalk in beide gevallen evenveel resultaat geeft.

- 9 Deze argumentatie is correct.

Aandoeningen mondholte

Tijdens het telefonisch spreekuur belt Hendrik van Dongen, een 17-jarige scholier, met de vraag of de huisarts iets weet voor snel bloeddend tandvlees. De huisarts denkt aan gingivitis, en adviseert goede mondhygiëne en een bezoek aan de tandarts voor verwijdering van tandplaque.

- 10 De verwijdering van tandplaque is de behandeling van voorkeur bij gingivitis.

Jan van Dalen, 18 jaar, komt bij de huisarts met een van pijn vertrokken gezicht. Hij heeft zijn hele mond vol afters, al vier dagen. Vast voedsel kan hij niet eten. Zelf heeft hij al gespoeld met waterstofperoxide. Hij heeft dit nog nooit eerder gehad en is verder gezond. De huisarts besluit om hem nu lidocaïne-visceus voor te schrijven.

- 11 Dit middel is in dit geval gecontraïndiceerd.

Mevrouw Alleman komt met haar 8 maanden oude dochtertje Petra op het spreekuur van de huisarts, omdat ze in de mond van Petra een witte aanslag heeft bemerkt. 'Kan het spruw zijn, dokter', is de vraag van mevrouw Alleman.

- 12 Indien bij onderzoek de witte vlekjes weggeveegd kunnen worden, pleit dit voor de diagnose spruw.

Ulcus pepticum

Meneer Guyt, 38 jaar, leraar, komt op het spreekuur met sinds enige weken vrijwel dagelijks de volgende klachten: pijn in de bovenbuik, zuurbranden, opboeren, niet verdragen van kool, spruitjes en koffie. De huisarts denkt onder meer aan een ulcus pepticum als oorzaak van de klachten.

- 13 Op grond van de anamnese van de heer Guyt ligt in zijn geval de a priori kans op een ulcus pepticum tussen de 40 en 60 procent.

Tot de factoren die leiden tot een verhoogd risico op een ulcus pepticum behoort:

- 14 Het roken van sigaretten.
- 15 Met het oog op de differentiële diagnose

maagcarcinoom/ulcus pepticum verdient het aanbeveling een test op occult bloedverlies in de ontlasting te verrichten.

Diabetes mellitus

De huisarts krijgt bij de post de uitslagen van het streeklaboratorium. Bij het doorkijken van de uitslagen ziet zij dat mevrouw Gomez, een 31-jarige vrouw bij wie zij laboratoriumonderzoek had laten doen wegens algemeen onwelbevinden, een niet nuchtere bloedsuiker heeft van 8,0 mmol/l. De huisarts vraagt zich af of zij op basis van deze uitslag nu wel of niet de diagnose diabetes mellitus kan stellen.

- 16 In dit geval is het stellen van de diagnose diabetes mellitus correct.

Zwangerschapsafbreking

De Wet Afbreking Zwangerschap (1 mei 1981) stelt voorwaarden voor de toelaatbaarheid van zwangerschapsafbreking.

- 17 Wanneer het gaat om zwangerschapsafbreking bij een gehuwde vrouw is één van deze voorwaarden dat de echtgenoot bij de besluitvorming is betrokken.

Antwoorden op pag. 115

Literatuur

Vragen 1-3

Van de Lisdonk EH, et al., red. Ziekten in de huisartspraktijk. Utrecht: Bunge, 1990; 168-9.

Vragen 4 en 5

HIV-wijzer voor de huisarts. Stichting aanvullende dienstverlening. Amsterdam, 1989: 30-3.

Vragen 6 en 7

Rutten G, Faas A, Chavannes A. De behandeling van lage rugpijn: wat is zinnig. Huisarts Wet 1987; 11: 346-8.

Vragen 8 en 9

Hooyboer PGA, Vuursteen PJ. De behandeling van de *mallet finger*: stack-spalk of tenodermodese. Ned Tijdschr Geneesk 1990; 134: 173-7.

Vraag 10

Van de Lisdonk EH, et al., red. Ziekten in de huisartspraktijk. Utrecht: Bunge, 1990: 202.

Vraag 11

Van Everdingen JJE, Sillevius-Smit JH. Dermato-venereologie voor de eerste lijn. Alphen a/d Rijn: Samsom Stafleu, 1989: 193-4.

Cumulatief register op diskette

Vraag 12

Van de Lisdonk EH, et al., red. Ziekten in de huisartspraktijk. Utrecht: Bunge, 1990: 201.

Vragen 13-15

Van de Lisdonk EH. Het ulcuslijden opnieuw bezien. Huisarts Wet 1987; 30: 284-8.

Vraag 16

NHG-standaard Diabetes Mellitus type II. Huisarts en wetenschap 1989; 32(1): 15-8.

Vraag 17

Treffers PE. Abortushulpverlening in een nieuw gewaad. Ned Tijdschr Geneesk 1984; 128: 1476-8.

Antwoorden

1 juist; 2 juist; 3 onjuist; 4 juist; 5 onjuist; 6 onjuist; 7 onjuist; 8 onjuist; 9 onjuist; 10 juist; 11 onjuist; 12 juist; 13 onjuist; 14 juist; 15 onjuist; 16 onjuist; 17 onjuist.

Deze toetsvragen zijn afkomstig van het landelijk Samenwerkingsverband van het IOH; zij worden gebruikt in landelijke kennistoetsen, bestemd voor huisartsen-opleiding (zie ook Huisarts Wet 1990; 33: 250). Nadere informatie bij mw. drs. M.C. Pollemans, arts/onderwijskundige, mw A.W.M. Kramer, huisarts, of J.A.H. Eekhof, huisarts/coördinator kennistoets, Bijlhouwerstraat 6, 3511 ZC Utrecht.

RECTIFICATIE

Van der Horst FG, Metsemakers JFM, Crebolder HFJM, Franssen GHLM. Een kind met een gezondheidsprobleem: meer gezondheidsproblemen bij de ouders? Huisarts Wet 1992; 35(13): 503-6.

In het artikel van Van der Horst et al. is de bijbehorende figuur op pag. 504 onjuist weergegeven. Hiernaast wordt daarom – met excuses aan auteurs en lezers – een verbeterde versie afgedrukt. Geïnteresseerde lezers wordt aanbevolen een verwijzing naar deze rectificatie aan te brengen in de oorspronkelijke publikatie.

In opdracht van het *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde* (NTvG) heeft Meerschapp Automatisering een elektronisch indexprogramma ontwikkeld, waarmee de indexen van het NTvG en H&W kunnen worden doorzocht op trefwoorden, rubrieken, auteurs en combinaties daarvan. De geselecteerde gegevens en zoekresultaten kunnen worden geprint met nagenoeg elke laser- of matrixprinter.

De computer moet voldoen aan de volgende eisen:

- IBM PC/XT/AT of een daarmee volledig compatibele PC;
- 640 Kb intern geheugen (448 Kb vrij);
- MS-DOS 3.3 of hoger;
- harde schijf met minimaal 1.2 Mb beschikbaar (oplopend tot 8 Mb bij gebruik van alle indexen);
- een 3.5" of 5.25" diskettestation;
- monochrome, kleuren- of LCD-monitor.

Het elektronisch indexprogramma is leverbaar in combinatie met de volgende indexen:

A index jaargangen 1986-1992 NTvG; prijs NLG 70,50.

B index jaargangen 1972-1992 H&W; prijs NLG 65,50.

C index jaargangen 1986-1992 NTvG én index jaargangen 1972-1992 H&W; prijs NLG 86,50.

Wie de indexen over 1986-1991 (NTvG) en/of 1972-1991 (H&W) al bezit, kan de indexen over 1992 afzonderlijk aanschaffen:

D index 1992 NTvG; prijs NLG 11,-.

E index 1992 H&W; prijs NLG 11,-.

F indexen 1992 NTvG en H&W; prijs NLG 17,50.

U kunt het door u gewenste pakket bestellen door overmaking van het betreffende bedrag op bankrekeningnummer 38.35.19.829 (Rabo Bank, Amsterdam; giro van de bank 187.744) ten name van Meerschapp Automatisering te Amsterdam (telefoon 020-6715336), onder vermelding van 'E-I-P' en de letter van het pakket (met toevoeging van een 3 voor 3.5" diskettes (720 Kb) of een 5 voor 5.25" diskettes (360 Kb)); vermeld bij overschrijving via de bank tevens uw adres! Na ontvangst van uw overschrijving wordt het bestelde binnen twee weken naar u toegezonden.

Figuur Ontstaan van ziekten in gezinnen

